

משרד החינוך

נגישות

יחידת הוראה לכתה ב'

כתבו: טובה שנייר גרינפלד ואתי ורון בוזגלו

שיעור 1

המושג נגישות מאוד קשה להבנה בגיל זה, לכן פתחנו את הנושא בצורה אחרת.

הסבר המושג נגישות באמצעות סרטונים מאתר נגישות ישראל.

סרטון: ילדים רצים ביערות וילדה בכסא גלגלים מגיעה ורוצה לעבור גם בשביל. מסביב כל השביל מלא סלעים אבנים, השבילים צרים והכול ממקום על הר.

הקפאנו את התמונה .

דיון:

כיצד נוכל לעזור לילדה לחצות?

הילדים הציעו הצעות רבות ציירו על הלוח ואפילו מדדנו את המרחק כדי להמחיש שהכסא רחב מהשבילים.

דברנו על הסכנות הצפויות לה היות והשטח לא ישר , מלא באבנים ובסלעים.

כדי להמחיש לילדים את הקושי בצורה מוחשית יותר עברנו לפעילות הבאה:

פעילות:

הפכנו את הכתה למסלול מלא מכשולים משולחנות, כיסאות, מחברות וציוד המפוזר על הרצפה בצורה המקשה על הילדים לעבור.

המטרה: לצאת מהכיתה דרך השביל מבלי לגעת בחפצים המונחים, המהווים לכאורה סלעים אבנים אשר אינם ניתנים להזזה ועלולים לפגוע בנו.

פעילות זו המחשיה לילדים את הקושי במקום שאינו מרווח, נגיש ושאינו מאפשר גישה חופשית.

חזרנו שוב לסרטון וראינו שהנגישו את האזור על ידי יצירת שבילים מתאימים לאנשים עם מוגבלות.

שיעור 2

לאחר שהבנו את מושג הנגישות ניסינו להבין מי זקוק להנגשה.

נושא השיעור: אנשים עם מוגבלות.

עשינו מספר פעילויות שימחישו לילדים את הקשיים שאיתם מתמודדים אנשים עם מוגבלות בחיי היום יום שלהם.

פעילות ראשונה:

חלקנו את הכתה לזוגות. בכל זוג מספרנו : מספרי אחת ומספרי שתיים.

- 1 מספרי 1 עצמו עיניים ומספרי 2 הובילו אותם ברחבות ובמסדרונות.
- 2 מספרי 2 עצמו עיניים ומספרי 1 הובילו אותם ברחבות ובמסדרונות

דיון:

איך הרגשתם כשהובלתם?

האם היה קושי?

איך הרגשתם כשהובילו אתכם?

מה הקשיים שעומדים בפני אנשים שאינם רואים?

כיצד ניתן לעזור להם?

אילו אמצעים קיימים שמקלים / עוזרים להם בחיי היום יום?

דברים שדברנו עליהם ועשינו:

פגישה עם איש עיור וכלב נחייה.

באמצעות סרטונים ומחיי היום יום של הילדים דברנו על האמצעים המקלים על העיור- שלטים בולטים, רמזורים מצפצפים או כפתורי שמע המכוונים בעיר.

כתב ברייל: ספרים מוקלטים ועוד.

שיעור 3

פעילות שנייה

חלקנו את הכתה לקבוצות. כל קבוצה ישבה במעגל. כל ילד הניח את אחת מידיו מאחורי הגב שלו, ורק באמצעות יד אחת הם ניסו לבנות מקוביות מגדל לגובה מבלי שהוא יפול.

חזרנו על הפעילות פעמיים, כדי שיתנסו בביצוע הפעילות בשתי הידיים, הדומיננטית והשנייה.

דיון:

כיצד הרגשתם בעת ביצוע המשימה?

האם קיים קושי? מהו?

מתי היה קשה יותר ביד הדומיננטית (היד שאני כותב ומשתמש בה יותר) או ביד השנייה?

מה הקשיים שעומדים בפני אנשים עם מוגבלות?

כיצד ניתן לעזור להם?

האם המגבלה חוסמת? (אולימפיאדת פאראלימפיים)

חשוב לציין שבדיוק בתקופה זו ילד מכיתתנו שבר את היד ולאחר ביצוע פעילות זו. הילדים הבינו עד כמה קשה לו לתפקד ומיוזמתם הציעו עזרה בתפקוד היומי.

דברים שדברנו עליהם ועשינו:

-אולימפיאדת פאראלימפיים

- הנגישות ברחוב שלי, בשכונה, באוטובוסים.

סרטון: אישה שיושבת בכסא גלגלים מצליחה לנוע בחופשיות וללא עזרה לכל מקום שהיא רוצה, מלבד השירותים שזה צורך בסיסי.

שיעור 4

פעילות שלישית

במליאה:

בכל פעם הזמנו ילד אחר. על ראשו הונח כתר ועליה הוצמדה מילה עם שם של חיה, חברי הכתה שמולו היו צריכים רק בעזרת סימנים לרמוז לו מי היא החיה שכתובה. הילד הנבחר צריך לגלות על פי הסימנים שהחברים מראים לו.

דיון:

איך הייתה ההרגשה להסביר בתנועות ובשפת סימנים במקום לדבר?

מה הקושי הכרוך בכך?

איך הייתה ההרגשה להבין את שפת הסימנים מבלי לשמוע מילה?

מה הקושי שעומדים בפני חרשים?

כיצד ניתן לעזור להם?

אילו אמצעים קיימים שמקלים על חייהם?

דברים שדברנו עליהם ועשינו:

הילדים צפו בסרטון על הצפרדעים בבור. הצפרדעים למעלה צועקים שלא ינסו לטפס, להינצל, כי ממילא יגיע המבול ויהרוג אותם.

עצרנו את הסרטון ושאלנו אותם:

-מה לדעתכם יקרה?

-מה לדעתכם יעשו הצפרדעים?

בסוף הסרטון- הצפרדע החרש קפץ, כי תנועות הידיים של הצפרדעים התפרשו כעידוד.

צפייה בשפת סימנים המופיע במהדורת חדשות, סיפורים ועוד.

הסבר על שפת הסימנים-משחק- מנסים לדבר בעזרת סימנים בלבד.

עבדוה על הסיפור- ציקי פוגש חבר חדש מאת אביבה אלעזרי.

לימוד השיר שווים מאת רן דנקר ועילי בוטנר בשפת הסימנים.

שיעור 5

נושא: שגרירי נגישות.

שאלנו את הילדים האם בית ספרנו ערוך ומוכן לקלוט ילדים עם מוגבלות ?

הם הופתעו מהשאלה חלקם ענו כן וחלקם לא.

ואז שאלנו כיצד נוכל לדעת?

חשבנו יחד מה עלינו לבדוק וערכנו רשימה על הלוח:

כיתות מרווחות, מסדרונות מרווחים, עלייה מתאימה במקום המדרגות, כניסה לבית הספר שתהייה גדולה ומרווחת.

בעקבות הדברים שעלו הכנו טבלה- שגריר נגישות, מי שמנגיש=רגיש.

הטבלה מצורפת בקובץ השני.

פעילות:

הילדים עברו בבית הספר, בכיתות השונות (יש לנו 4 כיתות אקוסטיות שהם נפגשו איתם לראשונה), בדקו את המסדרונות, הרחבות.

הגענו עם הממצאים לכיתה.

בדקנו האם בית הספר נגיש.

נגשנו עם הממצאים והצעות הייעול למנהלת בית הספר.

שיעור 6

קראנו מספר סיפורים מאת אביבה אלעזרי "הצב בעל לב הזהב" ועשינו פעילויות שונות בעקבות הסיפורים.

חלק מהסיפורים סופרו במהלך הפעילויות השונות או בסופן.

ברצוני לפרט על פעילות שערכנו בעקבות הסיפור: "ציקי הצב חוגג יום הולדת"

הקראנו לילדים את הסיפור, "ציקי הצב חוגג יום הולדת", הוא מכין הזמנות ומזמין את כל חבריו. כל החברים באים למסיבה ואז בא גם קיפי הקיפוד.

בחלק הזה עצרנו.

חזרנו על פרטי הסיפור וציינו את מי ציקי הצב הזמין למסיבה.

מה המשותף לכולם?

- כולם חבריו.
- כולם חיות.

מה השוני?

- כל חיה נראית אחרת.
- כל חיה בצבע שונה.
- כל חיה משמיעה קול אחר.

דיון:

מה היתרונות והחסרונות בלהיות שונה / אחר?

האם עדיף שכולנו נראה אותו דבר?

המשך השיעור -

קיפי הקיפוד מתקרב והשמענו לילדים את השיר: "רצה הקיפוד עם מישהו לרקוד" מאת אנדה עמיר.

דיון:

מה הבעיה של הקיפוד?

משימה: הילדים היו צריכים לחשוב על פתרונות לבעיה של קיפי הקיפוד.

שיעור 7

"ציקי הצב חוגג יום הולדת" מאת אביבה אלעזרי-המשך פעילות.

כל ילד התבקש להביא או להכין מסכה של חיה כרצונו (ניתן לערוך שיעור בכיתה של הכנת המסכות, ניתן גם להמציא חיות).

ספרנו מחדש את הסיפור, הפעם הילדים היו השחקנים. בכל פעם שהזכרנו דמות, היא קמה ממקומה וכך כל חיות היער הגיעו למסיבה של ציקי הצב.

שמענו את השיר על הקיפוד שרוצה רקוד, וזה היה הסימן של הקיפוד לקום ממקומו ולהגיע למסיבה.

כל החיות במסיבה רוקדות ונהנות ורק הקיפוד לבדו.

שאלה: קיפוד למה אתה לבדך ועצוב?

תשובה: כי אני דוקר ואף אחד לא רוצה לרקוד איתי.

דיון: (הילדים היו צריכים לחשוב יום קודם על פתרונות לבעייה של הקיפוד).

מי יכול לעזור לקיפוד?

הצעות: לעטוף אתו בשמיכה.

- לגרש אותו.

- להוריד לו את הקוצים.

- לרקוד רק עם הידיים שלו.

- לתת לו מרחב אישי.

- לרקוד במעגל סביבו.

ועוד

כל השיחה התרחשה כשהילדים עומדים כמו במסיבה וממחישים את הרעיונות.

לאחר כל רעיון ערכנו דיון האם הוא יעיל, טוב או רע?

איך זה גורם לקיפוד להרגיש?

ילדים רבים כעסו ואמרו שאסור להוריד את הקוצים או לכסות אותו בשמיכה, כי זה מעליב, משפיל, פוגע ממש חוסר כבוד. מעבר לכך אם נוריד לו את הקוצים הרי הוא כבר לא יהיה הוא עצמו.

חזרנו לסיפור המקורי לפתרון של ציקי הצב- שכל אחד ירקוד בהתאם לקצב שלו.

מכל השיח, הפעילויות והדיון הגענו למסקנות:

כל אחד הוא מיוחד

ולא משנים אף אחד

כולנו שונים אבל שווים.